

ILDSTEDS-
REGLER

GRØNDAHL & SØNS BOKTRYKKERI
OSLO 1935

I

NORGES

BRANDKASSES

ILDSTEDS-

REGLER

GRØNDAHL & SØNS BOKTRYKKERI
OSLO 1935

Røkpiper.

1. Enhver pipe skal være opført fra grunnen av på solid fundament med vanger av minst 11 cm tykkelse ($\frac{1}{2}$ sten) av velbrent teglsten i godt forband, være innvendig murt nøiaktig glatt, stenskurvt og kostet sant utvendig pusset eller fuget (fig. 1).

2. Piper av betong, jernbetong, betongsten og kalksandsten er ikke tillatt i trehus, men bare i bygninger som i sin helhet opføres av disse materialer eller hvor pipen opføres utenfor bygningen. Piper av kloakk-rør og ferdigstøpte falsete rørsaker av betong anerkjennes ikke i noget tilfelle.

3. Pipens indre flate må ikke komme treverk nærmere enn 23 cm (fig. 1 og 7). Dette gjelder dog ikke smale gulvlister og taklister av tre, når der mellom pipen og listen anbringes et minst 2 mm tykt asbestlag.

4. De frittliggende ytterflater av pipen må ikke belønnes således at eftersynet vanskeliggjøres. Fører pipe gjennom eller støter inn til rum som er bestemt til oplag av lett antendelige gjenstander (hørrum i uthus, klaskammer o. lign.), skal pipen isoleres fra rummet på betryggende måte, f. eks. ved sprinkelvek eller flettverk (gjerdeduk) i minst 60 cm avstand fra pipens utvendige fla-

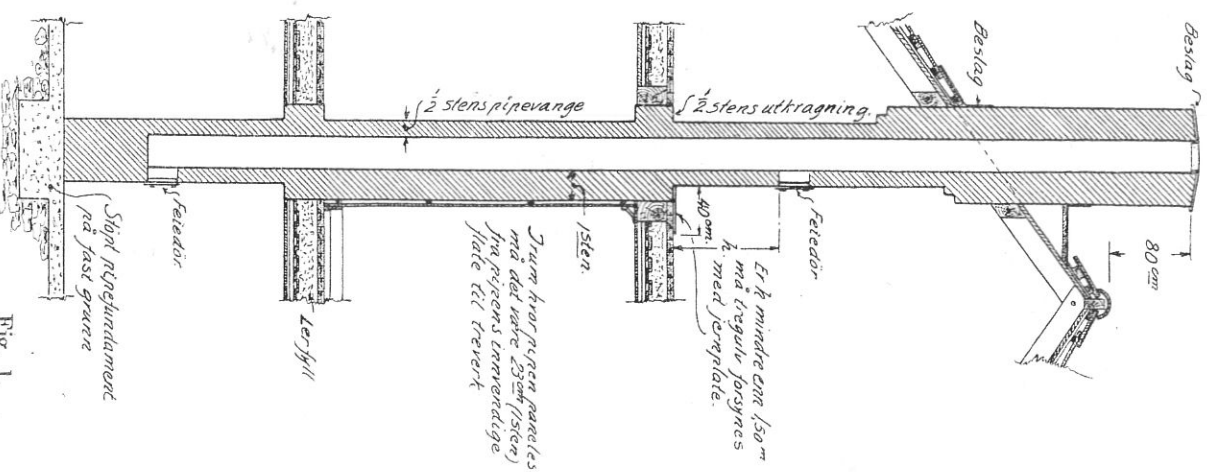

Fig. 1.

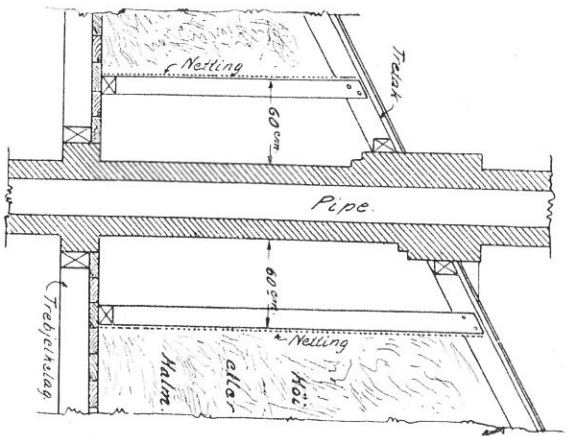

Fig. 2.

ter og i rummets hele højde (fig. 2).

5. I bygning kan fritstående pipe opføres i 8 gange så stor højde som pipens minste utvendige bredde.

6. Enhver pipes munding skal ligge mindst 80 cm højere end mønet eller takryggen (fig. 3), eller således at dens horisontale afstand til takflaten blir mindst 3 m (fig. 3 a). Dette gjælder også når pipen kommer nærmere annen bygningens tak (fig. 3 b), trevegg (fig. 3 c) eller åbning i murvegg. Er avstanden større, kommer bestemmelsen i 2. ledd ikke til anvendelse, dog må pipen forsynes med gnistfanger av rustfrie materialer, såfremt den horisontale afstand fra munningen til trevegg ikke er over 10 m (fig. 3 d).

7. Hvor ikke pipens munding over taket er avdekket ved helle eller pipehatt (fig. 3), bør murte piper oventil beskyttes ved støpejerns kraver eller på annen betryggende måte (fig. 1 og 3 a).

8. For loddpipe, hvorved forstæs pipe med mindre tverrmål enn 47 cm, gjælder følgende regler:

a) Dens innvendige form og størrelse skal være uforandret i dens hele lengde, og dens minste side skal ikke være under 15 cm.

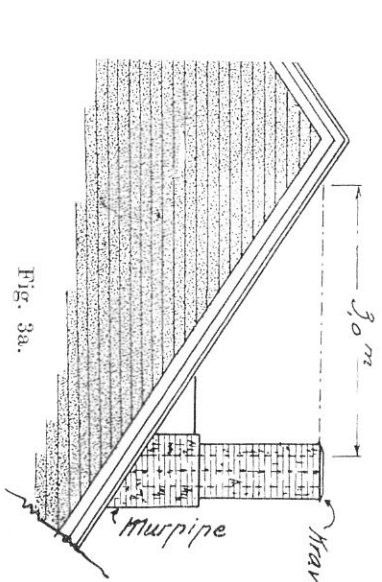

Fig. 3a.

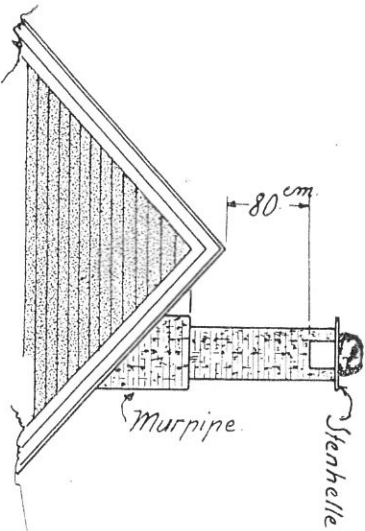

Fig. 3.

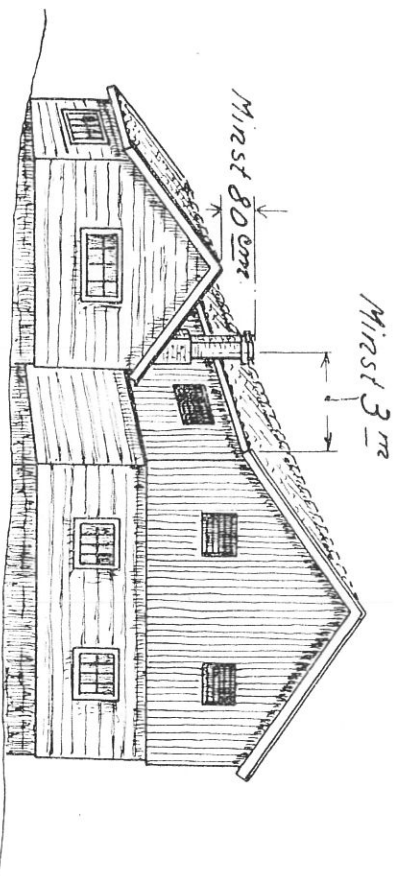

Fig. 3 b.

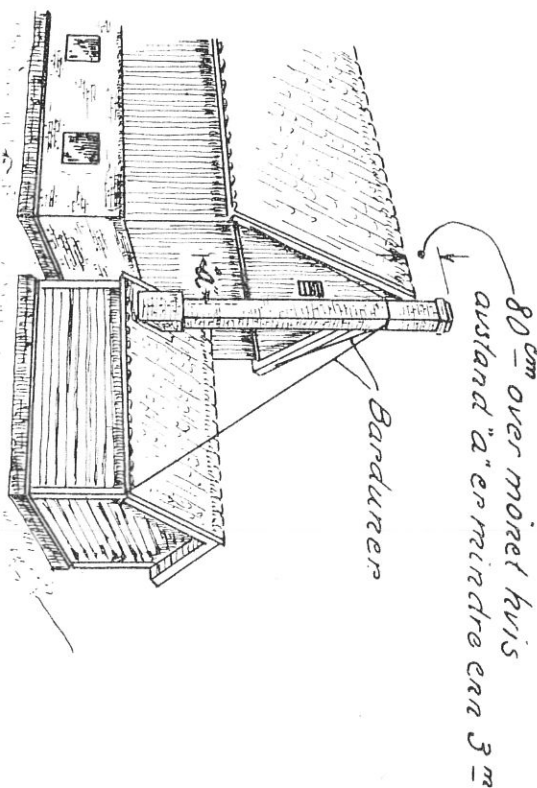

Fig. 3 c.

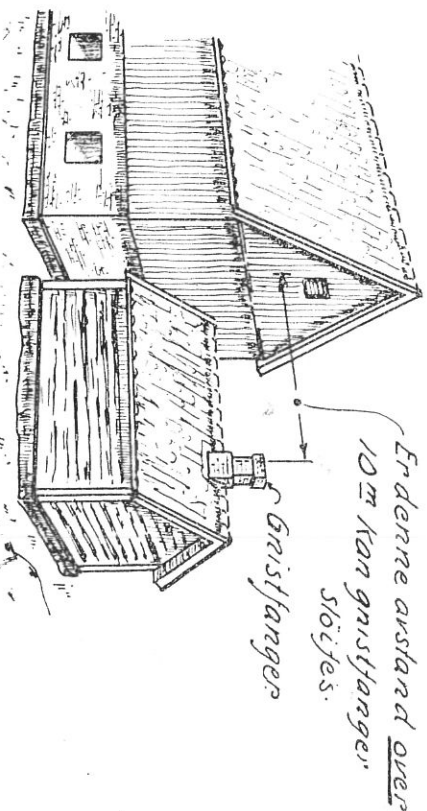

Fig. 3 d.

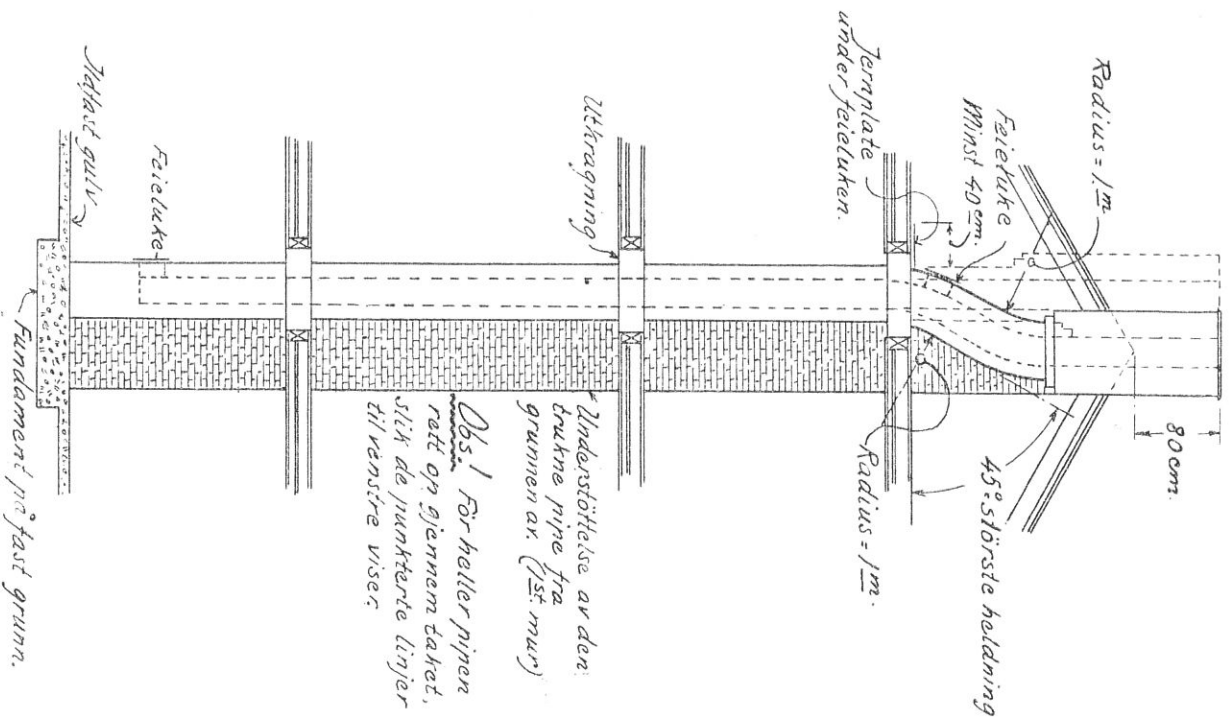

Fig. 4.

- b) Hvis pipen avviker fra loddlinjen så meget at den ikke kan stå fritt uten understøttelse, skal den overalt understøttes av ildfaste konstruksjoner fra grunnen av (fig. 4).
- Den må ikke trekkes med større helling enn 45 grader fra den loddrete linje. Hjørner som oppstår ved en forandret retning, skal avrundes efter et sirkelstykke med minst 1 m radius (fig. 4 og 4 a).
- c) Hvor den begynner og over det øverste bjelkelag samt i regelen

ved enhver forandret retning, skal den forsynes med feiedør (fig. 1 og 4). Feiedøren kan sløfes over øverste bjelkelag når der treffes passende foranstaltninger til at feiningen kan foregå fra taket.

- d) Til loddpiper kan ledes røk fra en almindelig ovn eller komfyr for hver 75 cm² tverrsnitt. (Til almindelig loddpipe med 24 cm fir-kant-tverrsnitt, altså 7 røkt-avtrekk fra almindelige ovner og komfyrer). Til loddpiper må ikke ledes røk fra fabrikk, handelsbakeri eller andre anlegg hvor der foregår større varmeutvikling, og heller ikke fra røkeri.

9. Større piper.

- a) Disse skal forsynes med feiedør hvor de begynner, når der på dette sted ikke er anlagt åpent ildsted, samt også på loftet, med mindre der treffes passende foranstaltninger til at feiningen kan foregå fra taket.
- b) Avviker de fra loddlinjen så meget at de ikke kan stå fritt uten understøttelse, skal de overalt understøttes av ildfaste konstruksjoner fra grunnen av. (Jfr. fig. 4).
- c) De skal i hele sin lengde være rettvinklet og av nøiaktig samme størrelse og uten avsatser.

Feieluke.

10. Pipe for fabrikk, handelsbakeri og andre anlegg hvor der foregår større varmeutvikling eller ved almindelige ildsteder, skal ha vanger av minst 23 cm (1 sten) tykkelse.

11. Pipene må ikke benyttes som faste for radioantenner eller andre anordninger som kan skade murverket eller hindre pipenes feining.

12. Feiedør til pipene.

a) Den skal bestå av 2 plater med minst 2 1/2 cm innbyrdes

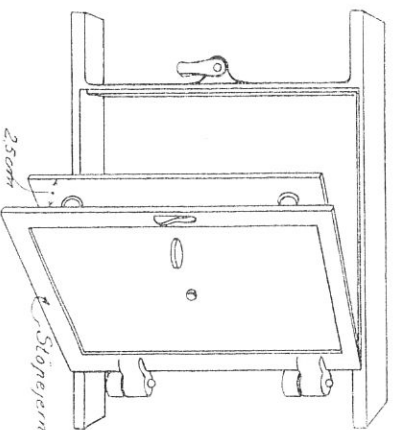

Fig. 5.

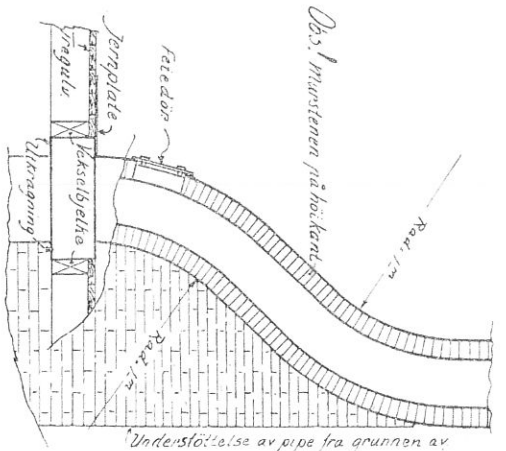

Fig. 4 a.

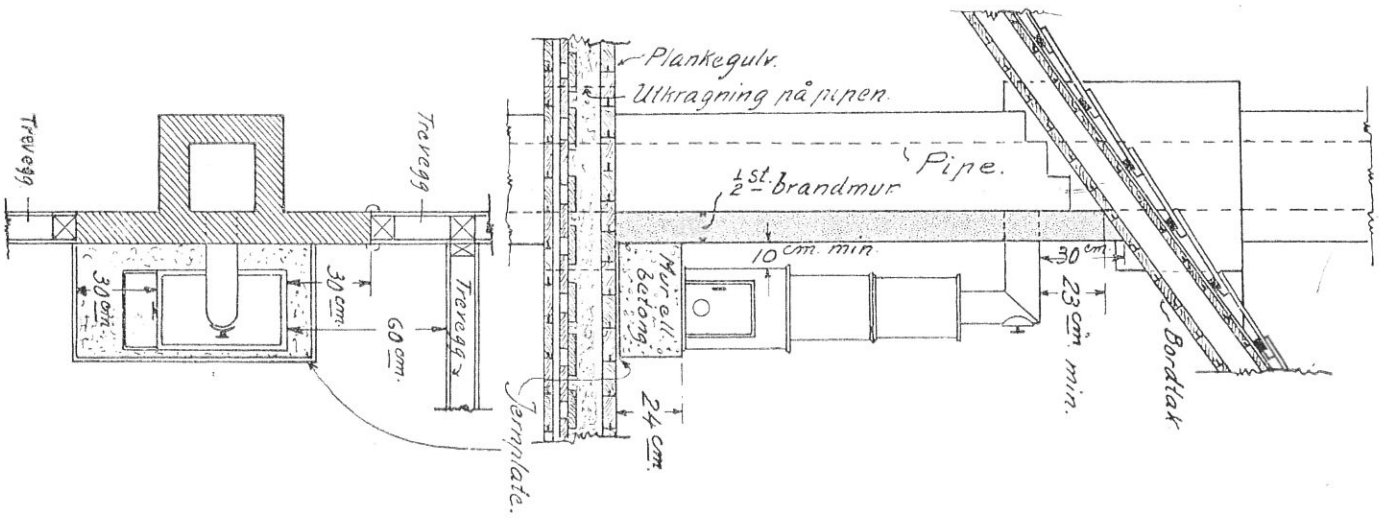

Fig. 6.

mellemrum. Den skal være av støpejern, tettstuttende, hvile på hengsler samt være forsynyt med betryggende fals på alle sider og være minst så stor i firkant som pispensinnvendige tverrsnitt eller lengste tverrmål (fig. 5).

b) Døren må intetsteds komme treverk som ikke er beklædd med ildsikkert materiale nærmere enn 50 cm. Står feiedør i mindre avstand fra gulvet enn 1 1/2 m, skal dette, såfremt det er av tre, være beklædd med ildsikkert materiale i pipens bredde og med et fremspring av minst 40 cm (fig. 1 og 4).

c) Feiedør skal alltid være lett tilgjengelig og må ikke anbringes i klæskammer eller rum som er bestemt til opplegg av lett antendelige gjenstander.

d) I piper i uthus må ikke anbringes feiedør på den strekning hvor piperen går gjennom hvel eller halmløft (jfr. fig. 2).

13. Røkpiper skal feies grundig minst 2 ganger om året.

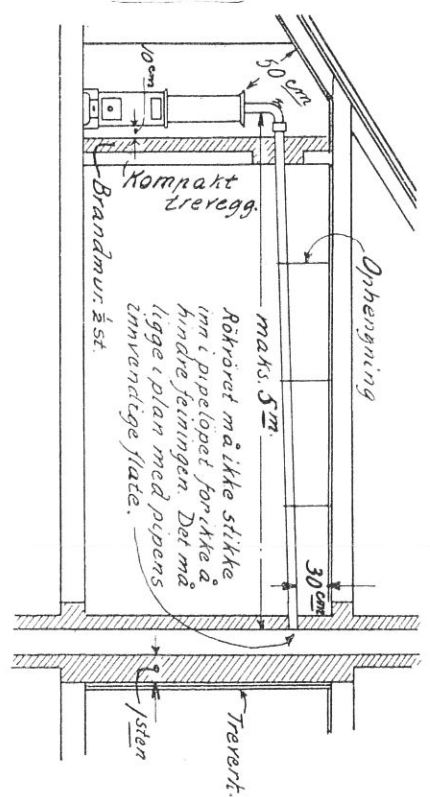

Fig. 7.

Brandmur, ildsteder og røkrør.

14. Ildsteder må kun anbringes i rum med tette vegger.

15. Når almindelige ovner, komfyrer, kaminer o. lign. av jern oppsettes i mindre avstand enn 60 cm fra vegg hvori der finnes treverk, skal veggen avbrytes av eller forsynes med teglstens brandmur av minst 11 cm tykkelse (1/2 sten) og med så stor utstrekning at ildstedets ytterflater ikke kommer brandmurlist eller annet treverk nærmere enn 30 cm (fig. 6). Brandmur må ikke opføres langs hule vegger eller med hulrum mellom brandmur og panel (fig. 7).

16. Ildstedet må ikke komme sådan brandmur nærmere enn 10 cm (fig. 6, 7 og 8).

17. Heller ikke må ildstedet komme nærmere trestak enn 50 cm (fig. 7) medmindre dette beklæses med et mot hete og ild isolerende materiale.

18. Ildstedets askeskasse skal være innesluttet i hel jernkapsel, som skal være fjernet minst 10 cm fra gulvet. Er der ingen askeskasse, skal ildstedets bunn være fjernet minst 24 cm fra gulvet (fig. 6).

19. Gulvet under ildstedet skal være belagt med jernplate eller annet like så ildsikkert materiale, som ved almindelige ovner skal

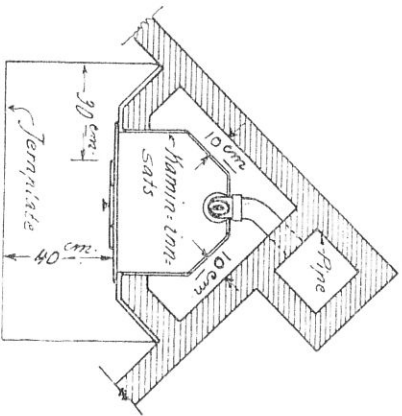
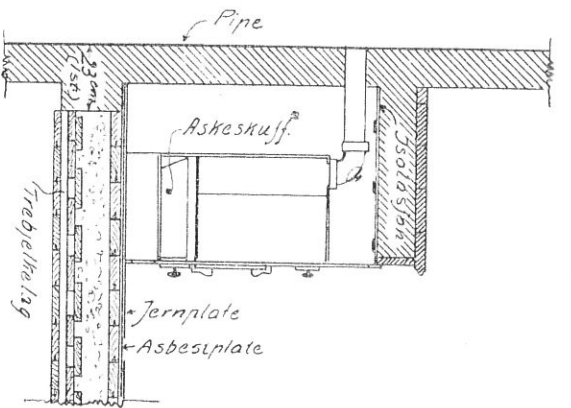
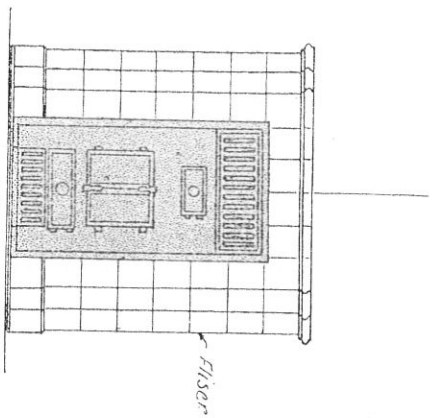

Fig. 8.

Kamin-innsats
av jern
med innmuring.

springe frem minst 30 cm foran illegget og ved andre ildsteder utenom peiser minst 40 cm foran illegget og minst 30 cm til siden. Over dette ildfaste belegget kan foran ovnen anbringes linoleum.

20. Ildstedet skal være anbragt på fot av sten eller jern, således at luften fritt kan sirkulere under ildstedets bunn. Hvor ildstedet ikke hviler på sådan fot at luften har fri sirkulasjon, må der, hvis ikke gulvet er ildfast, mures ut mellom bunnen og gulvet (fig. 6).

21. Kamin-innsatser av jern oppsettes etter samme regler som for almindelige jernovner (fig. 8).

22. Røkrør.

a) Intet røkrør bør trekkes fra et rum gjennom et annet, og aldri i større lengde enn 5 m regnet fra ovn til pipe. Røret skal på den strekning det i tilfelle må trekkes være av støpejern (fig. 7).

b) Trekning av rør på loft tillates ikke.

c) Røkrør skal være fjernt minst 30 cm fra tre eller brennbar materiale, eller skilt derfra ved mur av minst 11 cm ($\frac{1}{2}$ sten) tykkelse (fig. 7).

Føres røkrøret gjennom bjelkelegg eller skillevegg eller innbygges det i denne, skal der mures omkring det således at rørets ytre flate ikke på noget sted kommer tre nærmere enn 23 cm (fig. 7). Hvor røret støter umiddelbart til mur, skal det, når det ikke er av støpejern, være innlagt i jernhylse.

d) Når der på røkrør anvendes kne, skal dette være forsynyt med feiluke og innrettes så det lett kan tas av (fig. 6, 7, 8 og 12).

Peiser, kaminer og ovner av sten.

23. Peiser kan oppføres umiddelbart inn til brandmur når avstanden fra ildrummets innvendige sider til treverk overalt blir minst 47 cm (2 sten). Gulvet under ildstedet bør være ildfast. Såfremt peisen oppføres på ikke ildfast gulv, skal peisbunnen ha en tykkelse av minst 47 cm og hvile på en jernplate (fig. 9). Tykkelsen kan dog inn-

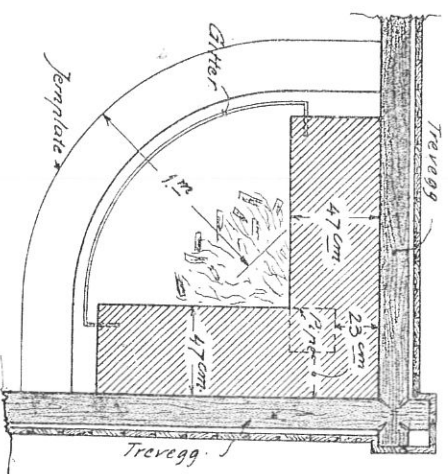
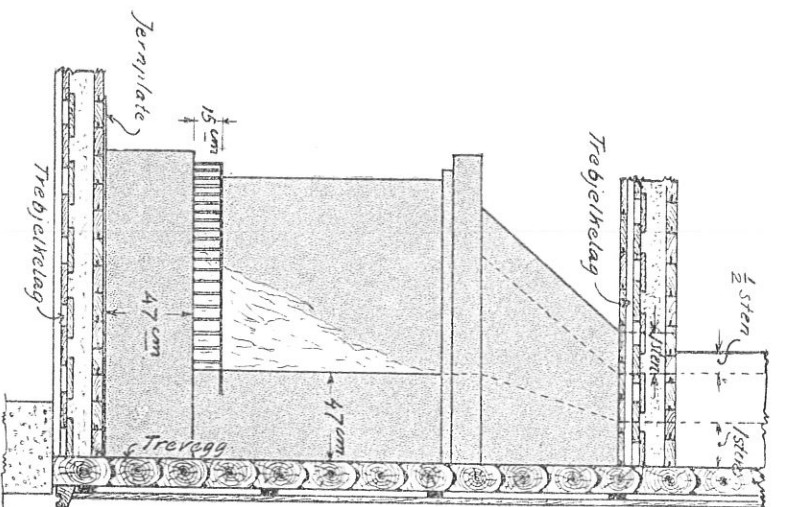

Fig. 9.

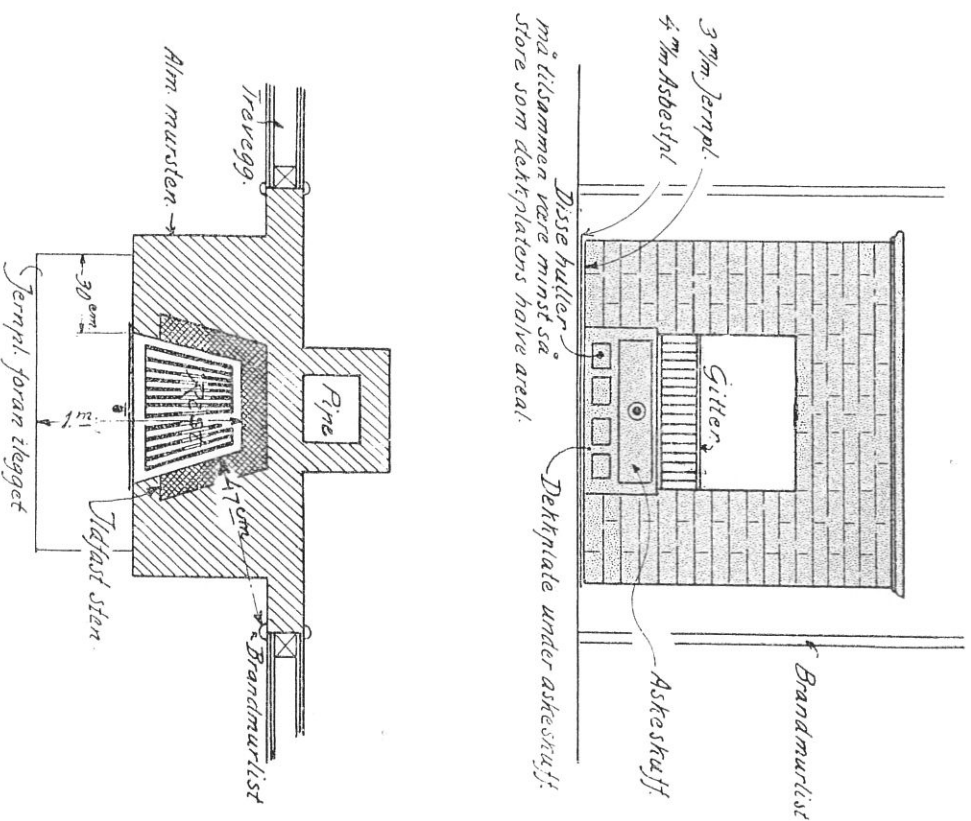

Fig. 10.

skrenkes til 35 cm. når jernplaten forsynes med asbestunderlag av minst 4 mm tykkelse.

Gulvet foran ildstedet skal være ildfast eller belagt med jernplate eller lign. i 1 m utstrekning regnet fra det sted hvor luene spiller (fig. 9).

24. *Kaminer* kan også opføres umiddelbart inn til brandmur når avstanden fra ildrømmets innvendige side til treverk blir minst 47 cm (2 sten). På gulvet under ildstedet skal legges 4 mm asbestplate og ovenpå denne 3 mm jernplate. Kaminens askeskasse skal være fjernet minst 10 cm fra jernplaten. Dekkes dette mellomrum

fortil med en jernplate eller lign., skal denne ha åpninger svarende til minst halvparten av arealet av platenes størrelse (fig. 10).

25. *Owner av sten*, f. eks. kleberstensovner, opsettes etter de for almindelige jernovner gjeldende regler.

26.

a) *I åpent ildsted for kjøkken og bryggerhus* (innenmurt komfyrer og bryggepanner o. lign.), skal murverket ha en tykkelse av minst 23 cm (1 sten), og forsåvidt de støter til treverk, skal avstanden fra ildrømmets indre side være minst 35 cm.

b) Ildstedene bør opføres på ildfaste konstruksjoner fra grunnen av. (Jfr. for øvrig bestemmelsene for opsetning av peiser).

c) Gulvet omkring ildstedet skal være ildfast eller beklædd med ildsikkert materiale (f. eks. jernplate) i 1 m utstrekning.

27.

a) *Større murte ildsteder*, såsom bakerovner o. lign. må ikke mures i forband med tilstøtende vegg, og deres ytterflate må ikke komme treverk nærmere enn 60 cm.

b) De skal fundamenteres på ildfaste konstruksjoner fra grunnen og skal bestå av minst 23 cm tykk mur (1 sten) som så langt luene spiller skal forsterkes med 11 cm ($1\frac{1}{2}$ sten). Ildrømmet skal ytterligere utføres med ildfast sten av minst 10 cm tykkelse.

c) I rum hvor sådant ildsted er anbragt, skal gulvet også utenfor ildstedet bestå av ildfast materiale eller være ildsikkert beklædd.

28.

a) Ildsteder i høvlerier, veverier, spinnerier og andre fabrikker hvori der arbeides med lettfekelige materialer eller med usedvanlig sterk ild, skal være anbragt i eget rum med ildfaste vegger og gulv samt ildfast eller med ildsikkert materiale beklædd tak (jfr. fig. 11).

b) Hegg til ildsteder i rum hvori kjeler til kokning av olje, ferniss, tjære, bøk og fett, eller til behandling av lignende særdeles brennbare stoffer, er innmurt, skal anordnes således at fyringen skjer i tilstøtende rum (fig. 11).

29. I verksted hvor der arbeides med lettfekelige materialer eller med tre, må kun anbringes lukkede ildsteder uten løse plater.

Ildstedet anbringes på murt fundament av minst 35 cm høide over gulvet. Rundt ildstedet skal anbringes en jernkasse med minst 20 cm høie sider. Kassen skal foran ilegget gå minst 50 cm og på de øvrige sider minst 30 cm utenfor ildstedets vegger. Anbringes kassen ovenpå det murte fundament, kan disse tall innskrenkes til

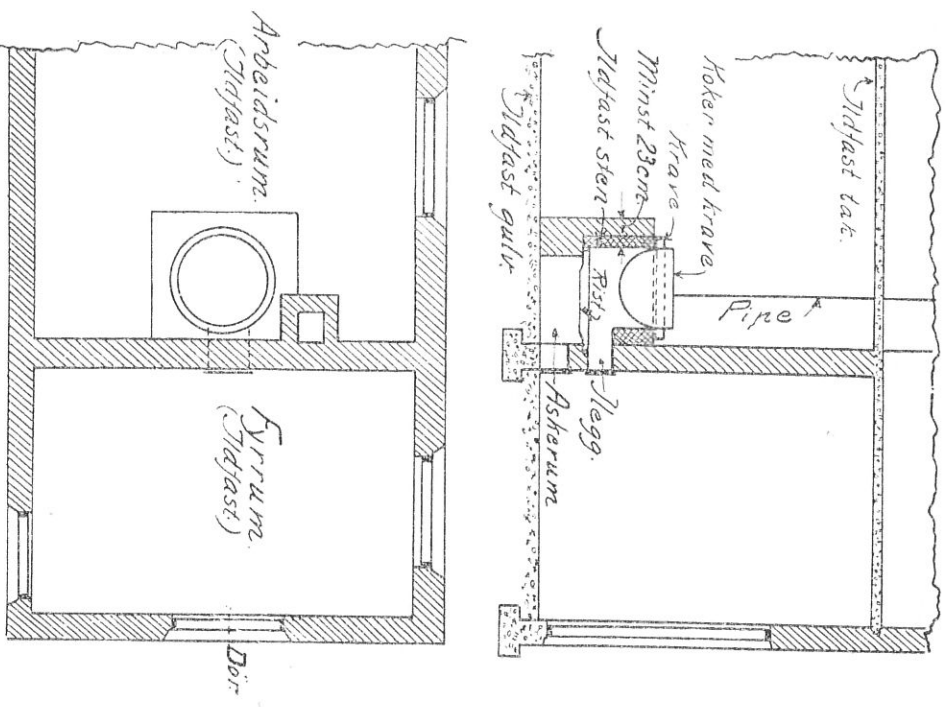

Fig. 11.

henholdsvis 30 og 20 cm (fig. 12).  r ildstedet forsynyt med minst 24 cm høie ben, kan det anbringes i sådan kasse på gulvet (fig. 13).
 30. R kkammeret skal utføres av mur av minst 23 cm (1 sten) tykkelse og forsynes med ildfaste dører. De skal hvile på ildfaste konstruksjoner fra grunnen. Støter r kkammeret til treverk, skal m rverket gjøres 11 cm (1/2 sten) tykkere så langt l en spiller (d. v. s. 1 1/2 sten).

31. Rum bestemt til tørking av brennbare saker ved hjelp av  vn, skal være opført av helt ildfaste materialer med vegger av minst 23 cm tykkelse (1 sten). Legget til ildstedet skal anbringes utenfor rummet. Rum til tørking av flyktige og lett antendelige stoffer må kun opvarmes ved damp, varmt vann, varm luft eller godkj nt elektrisk opvarming. Dette gjelder også garasjer.

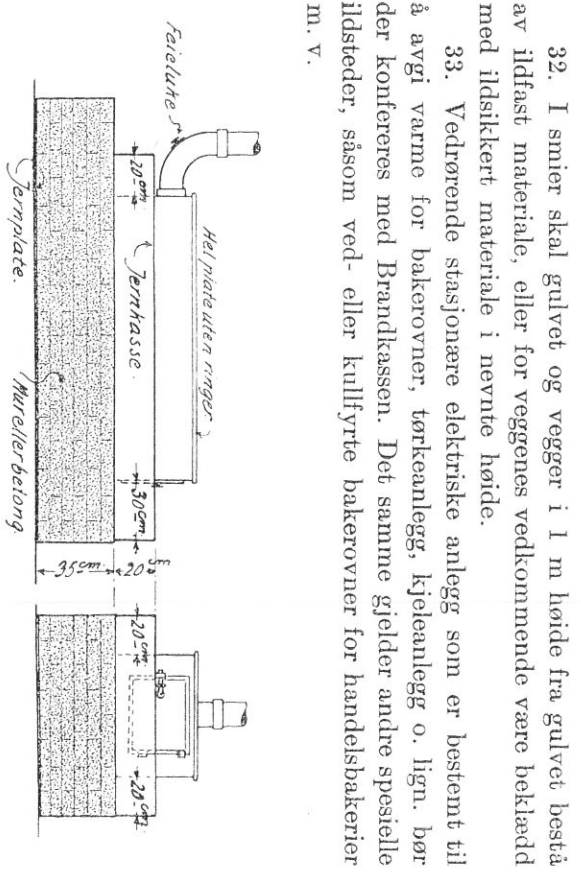

Fig. 12.

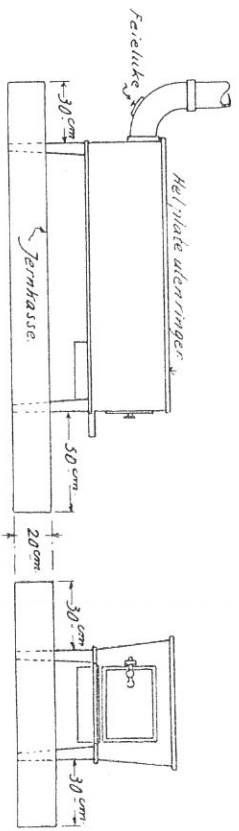

Fig. 13.

32. I smier skal gulvet og vegger i 1 m høide fra gulvet bestå av ildfast materiale, eller for veggens vedkommende være bekledd med ildsikket materiale i nevnte høide.
 33. Vedrørende stasjonære elektriske anlegg som er bestemt til   avgi varme for b k vner, t rkenlegg, kjelelegg o. lign. bør der konfereres med Brandkassen. Det samme gjelder andre spesielle ildsteder, såsom ved- eller kullfyrte b k vner for handelsb kerier m. v.

II

LOKALE

BRANDKASSERS

ILDSTEDS-

REGLER

Som det vil ses faller disse ildstedsregler stort sett sammen med Norges Brandkasses, men de siste er, som det fremgår av foranstående, noeget mer detaljert utformet. Endel bestemmelser er også noeget strengere og de lokale brandkasser bør søke disse gjennomført særlig ved nybygg og reparasjoner. Meget vil opnås til fremme av brandsikkerheten hvis reglene etterhånden blev ensartet og de mange slette ildsteder efterhånden blev utbedret eller ombygget.

Heftet bør utleveres til alle taksmenn, besiktigelsesmenn og ellers alle i bygden som har befattning med bygningsvesen.

§ 41.

Ildstedsregler.

For at ildsteder skal anses fullt betryggende gjelder følgende regler:

Ovner og komfyrer skal stå 60 cm fra trevegg eller minst 10 cm fra brandmur. Brandmuren skal være $\frac{1}{2}$ sten tykk (11 cm) og ha sådan høide og bredde at avstanden fra ildsted til brandmurhjørter eller annet treverk blir minst 30 cm. — Brandmur kan opføres av teglsten eller kompakt betongsten med samme dimensjoner som almindelig mursten. Den skal forsvarlig spekkes eller pusses. Der kan forøvrig til brandmur anvendes armeret betongstøpning av samme tykkelse som ovenfor nevnt (11 cm). Den skal også pusses. Brandmur må ikke opføres langs hule vegger eller med hulrum mellom brandmur og vegg.

For hver cm brandmuren gjøres tynnere enn ovenfor angitt skal avstanden mellom ildsted og brandmur økes med ca. 3 cm således at når muren er 6 å 7 cm (betongstøpning eller teglsten på kant) så blir ildstedets avstand fra muren minst 20 cm*).

Istedenfor brandmur kan vegg i nødssfall beslås med jernplater på vertikale trelister med luftveksling mellom platen og vegg. Til ytterligere beskyttelse bør der på vegg bak jernplaten og mellom denne og listen anbringes asbest. Ildstedets avstand til jernplaten skal være minst 30 cm.*)

Ovner og komfyrer skal stå på føtter av ildfast materiale med minst 10 cm høide mellom gulv og askeskasse. Er der ingen askeskasse, skal avstanden være minst 24 cm. Luften skal fritt kunne sirkulere. Gulvet skal under ildstedet være belagt med jernplate. Platen skal ved almindelige ovner og komfyrer springe frem minst 30 cm foran ilegget. Hvor ildstedet ikke hviler på sådan fot at luften fritt kan sirkulere, skal gulvet enten være ildfast eller ildstedet være underbygget på tregulvet i 47 cm høide med solid mur eller betongstøpning.

*) Fravikelsen i dette avsnitt bør man komme bort fra og i ethvert fall for alle nybygg og omfattende reparasjoner.

På tregulvet skal først legges jernplate.

Peiser kan opføres umiddelbart inntil brandmur når avstanden fra ildrummets innvendige sider til treverk overalt blir minst 47 cm (2 sten). Gulvet under ildstedet bør være ildfast. Såfremt peisen opføres på ikke ildfast golv, skal peisbunnen ha en tykkelse av minst 47 cm og hvile på en jernplate. Tykkelsen kan innskrenkes til 35 cm når jernplaten forsynes med asbestunderlag av 4 mm tykkelse. Gulvet foran ildstedet skal være ildfast eller belagt med jernplate eller lignende i 1 m utstrekning, regnet fra det sted hvor luene spiller.

Når *røkrør* føres gjennom tak og trevegg, skal der mures omkring det således at dets ytre flate ikke kommer treverk nærmere enn 23 cm (1 sten). Røkrør skal forøvrig være fjernet minst 30 cm fra treverk eller skilles fra treverk ved mur av $1/2$ stens tykkelse (11 cm armert betongstopping anses tilfredsstillende). Avstanden til himling bør dog minst være 50 cm.

Ligger røret umiddelbart an mot mur, skal det, hvis det ikke er av støpejern, anbringes i jernhylse. Anvendes der kne på røkrør skal kneet forsynes med feiclute og kunne tas av. Innet røkrør bør trekkes fra et rum gjennom et annet, og aldri i større lengde enn 5 m, regnet fra ovn til pipe. Røret skal på den strekning hvor det trekkes, være av støpejern. Trekning av rør på loft må ikke finne sted.

Rølpiper skal opføres fra grunnen av og ha en minste tykkelse av 11 cm ($1/2$ sten). De skal være opført av velbrent teglsten i godt forband, nøiaktig muret, innvendig stenskuret og kostet samt utvendig pusset eller fuget. Piper kan også opføres av betong, jernbetong, kompakt betongsten og kalksandsten med den ovennevnte godstykkelse i bygninger som bygges av samme materiale. Piper av kloakkrør og ferdigstøpte faldede rørsatser av betong anerkjennes derimot ikke.

Hvor pipen ligger an mot eller fører gjennom treverk, skal pipervangen utkrages således at tykkelsen blir 1 sten d. v. s. 23 cm. Enhver pipes munning skal ligge minst 80 cm høyere enn mønet eller takrytgen, eller således at dens horisontale avstand til takflaten blir minst 3 m. Piper må ikke klæs med bord. På loft må heller ikke piper være innkledt eller være belønnet med spikerslag eller andre brennbare saker. Piper skal stå fritt.

Piper i ulbas som f. eks. går gjennom høilave må isoleres således at høi eller halm ikke kommer pipen nærmere enn 60 cm (ved sprinkelverk eller lignende).

Feiclute må ikke anbringes hvor pipen går gjennom høi- eller halmloft.